

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Təsdiq edirəm: _____

S.İ. Hübətova
“İqtisadiyyat” kafedrasının
müdiri: i.ü.f.d., dos.S.İ.Hübətova
05 fevral 2025-ci il

“TƏBİİ SƏRVƏTLƏRİN İQTİSADIYYATI” fənni üzrə
İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI
(Syllabus)

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin kodu: 00859
Tədris ili: 2024/2025
Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Tədris yükü: 60 saat (mühazirə/məşğələ -30/30)
Kredit sayı: 8 (səkkiz)
Kafedra: İqtisadiyyat

II. Müəllim haqqında məlumat

Fənni tədris edən müəllim:
E-mail ünvanı:
İş telefonu:
Tələbələr üçün məsləhət vaxtları:

III. Fənnin təsviri

“Təbii sərvətlərin iqtisadiyyatı” fənni seçmə ixtisas fənnləri siyahısına daxil olmaqla, bakalavr pilləsində təhsil alan tələbələrə təbii sərvətlərin hasili, istifadəsi və emalı proseslərindən yaranan problemlər haqqında zəruri baza biliklərinin mənimsənilməsi, ətraf mühitin çirklənməsi və qlobal ekoloji problemlərin həlli ilə ekoloji tarazlığın qorunması siyasətinin həyata keçirilməsi istiqamətləri haqqında təhlil bacarıqları və vərdisləri aşılayır.

Bu fənn “Makroiqtisad” fənnindən tələbələrin əldə etdikləri bilik və bacarıqların daha da genişləndirilməsinə və dərinləşdirilməsinə xidmət etməklə, tələbələrdə iqtisadi inkişafın ekologiyalaşdırılması və təbiətporuyucu əsaslara keçirilməsi, strateji dövrdə alternativ və bərpa olunan dayanıqlı enerji mənbələrinə üstünlük verilməsi, bazar və dövlət tənzimlənməsi üsullarının müxtəlif ekoloji problemlərin həllinə təsiri istiqamətində təkliflər hazırlamaq bacarıqlarını aşılayır.

IV. Fənnin məqsədi və vəzifələri

Fənnin tədrisində məqsəd iqtisadiyyatın dinamik və dayanıqlı inkişafına nail olunmasında təbii sərvətlərin indiki və gələcək nəsillər arasında ədalətli bölgüsünün həyata keçirilməsi, onlardan səmərəli istifadə üsullarının müəyyənləşdirilməsi, ətraf mühitin mühafizəsi və ekoloji təhlükəsizliyinin qorunması üçün zəruri nəzəri və praktiki biliklərin öyrənilməsidir.

Fənnin tədrisində qarşıda duran vəzifələr aşağıdakılardır:

- Təbii sərvətlərin iqtisadiyyatının öyrənilməsinin zəruriliyini nəzəri baxımdan əsaslandırmaq, onların əhatə dairəsi və xüsusiyyətləri haqqında praktik biliklər vermək;
- Təbii sərvətlərin hasili, emalı və istifadəsində yaranan iqtisadi münasibətlərin öyrənilməsi, istehsal və istehlak fəaliyyətində onlardan istifadənin təhlili sahəsində bacarıqları aşılamaq;
- Təbii ehtiyatların kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərindən asılı olaraq iqtisadi qiymətləndirilməsinin zəruriliyini izah etmək və istifadə nəticəsində dəyən zərərin əvvəlcədən aradan qaldırılmasının praktik təhlilini öyrətmək;
- Təbii sərvətlərin tükənmə və sıradan çıxma təhlükəsinə qarşı onun qorunması üçün aztullantılı, resurslara qənaət edən texnologiyalardan istifadənin səmərəliliyini izah etmək;
- Təbii sərvətlərin istifadəsi ilə ekoloji mühitin çirklənməsi haqqında tələbələri məlumatlandırmaq və onlardan səmərəli istifadə üsullarının köməyi ilə ətraf mühitin mühafizəsi və ekoloji təhlükəsizliyin təmini yollarının praktiki izahını vermək;
- Təbii sərvətlərin idarə olunmasında bazar və dövlət tənzimlənməsi üsullarının izahını vermək və onların müxtəlif ekoloji problemlərin həllinə təsirinin praktik nəticəsini təhlil etmək;
- Təbii sərvətlərdən istifadə zamanı məhsuldarlığı artırmaqla yanaşı onların istehsalı və emalı sahəsində alternativ variantlardan istifadənin əhəmiyyətini göstərmək və praktik təhlilini aparmaq;
- Tədris prosesində kursun mövzuları üzrə praktik keyslər, çalışma və məsələlər tətbiq etməklə tələbələrdə təhlil, qiymətləndirmə və tədqiqat aparmaq bacarıqlarını aşılamaq;
- Təlim prosesində tələbələrdə sərbəst fikir yürütmə, müzakirə etmə və komanda şəklində işləmək bacarıqlarını inkişaf etdirmək.

V. Öyrənmənin nəticələri:

Kursun tədrisi başa çatandan və bütün mövzular mənimsənildikdən sonra tələbə:

Bilməlidir:

- Təbii sərvətlərin iqtisadiyyatının mahiyyətini və onun xüsusiyyətlərini;
- Təbii sərvətlər iqtisadiyyatının əsas tədqiqat istiqamətləri
- Davamlı iqtisadi inkişaf üçün təbii sərvətlərdən istifadə strategiyaları
- Təbii sərvətlərin istehlakının səmərəliliyi problemlərini
- Ekoiqtisadi tənzimləmənin əsas istiqamətləri və onların növləri
- Davamlı inkişaf konsepsiyasının mahiyyətini
- Davamlı inkişaf göstəriciləri və indekslərini
- Davamlı inkişaf strategiyası və siyasətini
- Ekoloji problemlərin həllində hüquqi və bazar mexanizmlərinin rolunu
- Təbii sərvətlərin qiymətləndirilməsinin metodoloji əsaslarını
- Renta gəlirlərinin necə formalaşmasını
- Mineral-xammal ehtiyatların qiymətləndirilməsi metodları

- Ekoloji siyasətin iqtisadiyyata, iqtisadiyyatın ətraf mühitə təsirini

Bacarmalıdır:

- Məhdud resursların tükənməsinin qarşısını almaq üçün davamlı istifadə yollarının axtarılması;
- Təbii ehtiyatların hasili, istehsalı və emalı ilə əlaqədar birbaşa xərclər, kənar xərclərin və ekoloji xərclərin təhlilini aparmağı və modelləşdirmə üsullarından istifadə etməyi;
- Ətraf mühitə kənar təsirlərin təhlilinin aparılması və bazar uğursuzluqlarının aradan qaldırılmasında fayda və xərclərin qrafik üsulla qiymətləndirilməsini;
- Təbiətə atılmış tullantıların insanlara təsirini azaltmaq üçün, ekoloji təhlükəsizliyin, ətraf mühitin çirklənməsindən dəyən sosial iqtisadi zərərlərin hesablanması;
- Təbii sərvətlərdən istifadənin mənfi təsirlərinin azaldılmasında ekoloji vergilər və ödənişlər, çirklənməyə icazələr və subsidiyaların rolunu qiymətləndirməyi;
- Qlobal iqlim dəyişikliklərini nəzərə alaraq tullantıların təkrar emalı, çirklənmiş ərazilərin bərpasında ekoloji təmiz texnologiyaların zəruriliyini və tətbiqi üsullarını əsaslandırmağı;
- Strateji dövrdə alternativ və bərpa olunan dayanıqlı enerji mənbələrinə keçidin üstünlüyünü əsaslandırmağı və onun sosial-iqtisadi nəticələrini qiymətləndirməyi.

VI. Kursun proqramı

Proqram 15 mühazirə, 15 seminar olmaqla 60 akademik saatlıq tədris moduluna əsaslanır. Proqram mühazirələr, müzakirələr, tapşırıqlar və məşqlər, qrup işi, praktik məşğələlər və iş müzakirəsini əhatə edir. Proqramın müddəti 15 həftədir.

VII. Fənnin mühazirə mövzuları

Fənnin tədrisi prosesində tələbələrə aşağıdakı mövzularda mühazirələr təqdim ediləcəkdir:

1. “Təbii sərvətlərin iqtisadiyyatı” fənninin predmeti, vəzifələri və əsas tədqiqat istiqamətləri
2. İqtisadiyyat və təbii sərvətlər arasında qarşılıqlı əlaqə
3. Təbii ehtiyatların və ətraf mühitin iqtisadi təhlili: bazar uğursuzluqları
4. Davamlı inkişaf: iqtisadi artım və ekoloji davamlı məhdudiyətlər
5. Davamlı inkişaf konsepsiyası və təbii sərvətlərin idarə olunması
6. Təbii sərvətlərdən istifadənin ekoloji problemləri
7. Təbii sərvətlərin idarə edilməsində səmərəlilik və bazar
8. Ekoloji problemlərin həllində hüquqi və bazar mexanizmlərinin rolu
9. Təbii sərvətlərin iqtisadi dəyəri
10. Təbii sərvətlər və renta gəlirlərinin formalaşması
11. Təbii ehtiyatların (resursların) iqtisadi dəyəri
12. Təbii resursların tükənməsinin qarşısının alınmasında təkrar emalın yeri və rolunun qiymətləndirilməsi
13. Bərpaolunan və bərpa olunmayan təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsi
14. Ətraf mühit iqtisadiyyatına ekoloji siyasətə və idarəetməyə makroiqtisadi yanaşma

VIII. Prerekvizitlər

Yoxdur.

IX. Fənnin tədris metodologiyası

Bu fənnin tədrisi prosesində mühazirələrin oxunması, interaktiv müzakirələrin aparılması, komanda şəklində layihələrin icrası, kiçik qruplarda iş, işgüzar oyunlar, xüsusi nümunələrin (key-stadilər) öyrənilməsi və təhlili, esse yaxud sərbəst işlərin yazılması və test tapşırıqların yerinə yetirilməsi kimi geniş çeşiddə tədris və təlim üsullarından istifadə edilir.

Bundan əlavə tədris və təlim prosesində xarici və yerli iqtisadi ədəbiyyatdan, habelə beynəlxalq və yerli mediadan (internet resurslarından) götürülmüş məqalələrin, real nümunələrin və xüsusi keyslərin təhlilinə, müzakirəsinə və məntiqi nəticələr çıxarılmasına xüsusi diqqət ayrılacaq. Verilən

biliklərin tətbiqi bacarıqlarının formalaşdırılması üçün tələbələr mövzuya uyğun seçilmiş tapşırıqları həll edəcəklər.

Hər bir yeni mövzunun tədrisi öncəsi tələbələr müəyyən olunmuş mətnləri və onlara təqdim edilmiş (tapşırılmış) digər qiraət materialları ilə tanış olmalıdırlar.

X. Fənnin mühazirə mətnləri

Fənnin bütün mövzuları üzrə mühazirə mətnləri, müzakirə sualları və tapşırıqlar, habelə müxtəlif növ məşğələ materialları elektron formatda Universitetin saytında universitetin veb saytındakı tələbə kabinetində yerləşdirilir.

XI. Əsas dərslik və dərs vəsaitləri

1. Bayramov K.B. Təbiətdən İstifadənin İqtisadi və Ekoloji Problemləri. Bakı-2011.
2. Güler Günsoy, Özcan Dağdemir, Bülent Günsoy, M. Tuba Aktaş, Elif Dağdemir. Doğal kaynaklar ekonomisi. Anadolu Üniversitesi Web-Ofset Tesisleri, 2013
3. Ətraf İqtisadiyyatı, İstanbul Texniki Universiteti Rektoru, İstanbul. “Karpuşcu Mehmet”. 1995.
4. Qula Erhun. (1992). Təbii Sərvətlərin və Ətraf Mühitin İqtisadiyyatı, Chapman Hall, London.
5. Başol Koray, Durman Mustafa və Öndər Hüseyin. Təbii Sərvətlərin və Ətraf Mühitin İqtisadi Təhlili, “Alfa Aktüel Nəşriyyatı”, Bursa. 2007
6. Herman E. Daly and Joshua Farley. Ecological economics Principles and applications. Manufactured in the United States of America. 2003
7. Pearce David W. ve Turner R. Kerry. (1990). Economics of Natural Resources and The Environment, Pearson Education Limited, England.
8. Radoslava Kanianska. Green growth and green economy. Belianum. 2017
9. Thomas H. Environmental & natural resource economics. Addison-Wesley. 2011
10. Roger Perman, Yue Ma, James McGilvray, Michael Common. Natural Resource and Environmental Economics. “Longman Group Limited”.1996
11. Голуб А.А. и Струкова Е.Б. Экономика природных ресурсов. Учебное пособие. Москва, «Аспект Пресс», 1998.
12. Равино, А. В. Оценка природных ресурсов: Учебно-методическое пособие. Минск, “БГТУ”, 2015

Hər bir mövzu ilə bağlı əlavə ədəbiyyat və oxu materialları mühazirədə qeyd olunur

XII. Mövzuların məzmunu və tədris-tematik bölgüsü

Həftə	Tarix	Mövzuların adı	Mövzunun əsas məzmunu	Saat
1	22.02.2024	“Təbii sərvətlərin iqtisadiyyatı” fənninin predmeti, vəzifələri və əsas tədqiqat istiqamətləri	“Təbii sərvətlərin iqtisadiyyatı” fənninin öyrənilməsinin məqsəd və vəzifələri. Təbii sərvətlərin iqtisadiyyatı fənninin obyektı və predmeti. Təbii sərvətlər, onların təsnifatı və funksiyaları. Təbii resursların təsnifatlaşdırılması. Təbii sərvətlərdən istifadənin əhəmiyyəti. Təbii sərvətlər iqtisadiyyatının əsas tədqiqat istiqamətləri	2
2	29.02.2024	İqtisadiyyat və təbii sərvətlər arasında qarşılıqlı əlaqə	Təbii sərvətlərin iqtisadi inkişafa təsiri. Davamlı iqtisadi inkişaf üçün təbii sərvətlərdən istifadə strategiyaları. Təbii resursların iqtisadiyyata təsiri. Məhsuldar qüvvələrin inkişafında və yerləşdirilməsində təbii sərvətlərin rolu. Təbii resursların məhdudluğu və iqtisadi artım problem. Təbii resursların Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün əhəmiyyəti.	2
3	07.03.2024 14.03.	Təbii ehtiyatların və ətraf mühitin iqtisadi təhlili: bazar	Qeyri-müəyyən mülkiyyət hüquqları. İctimai mallar, ümumi mallar, yarı ictimai mallar, tam ictimai mallar. İctimai mallar və bazar səmərəliliyi problem. Ümumi	4

	2024	uğursuzluqları	resursların istehlakının səmərəliliyi problem. İctimai malların verilməsinin (təqdim edilməsinin) effektivliyi məsələsi. Xarici təsirlər. Mənfi xarici təsirlər və bazar səmərəsizliyi. Müsbət kənar təsirlər və bazar səmərəsizliyi. Qeyri-təkmil rəqabətli bazarlar. Tam rəqabət bazarında effektivlik məsələsi. Monopoliyada səmərəlilik problem.	
4	21.03. 2024	Davamlı inkişaf: iqtisadi artım və ekoloji davamlı məhdudiyyətlər	Davamlı inkişaf: İqtisadi artımda ekoloji çərçivə. Davamlı inkişaf nədir? İqtisadi fəaliyyət nəticələrinin buraxılış modeli. Davamlı artan tələbatlar üçün ekoloji davamlı məhdudiyyətlər. Davamlı iqtisadi rifah səviyyəsi. İqlim dəyişikliyinə və ekoloji çirklənmənin iqtisadi kökləri. İqlim dəyişikliyi xarici təsir və bazar səmərəliliyi problemi kimi. Ekoiqtisadi tənzimləmənin əsas istiqamətləri və onların növləri. Piqu vergiləri və subsidiyaları ekoiqtisadi tənzimləmə aləti kimi. Ekoloji icazələr tənzimləmə aləti kimi.	2
5	28.03. 2024	Davamlı inkişaf konsepsiyası və təbii sərvətlərin idarə olunması	Davamlı inkişaf konsepsiyası. Davamlı inkişafın tarixi inkişaf xətti. Böyümə sərhədləri hesabı və BMT-nin humanitar ətraf Konfransı 1972. Ortaq gələcəyimiz haqqında hesabat (Brundtland). Rio zirvəsi və Gündəm 21. Kyoto protokolu. Birləşmiş millətlər təşkilatının minilliyin zirvəsi. Davamlı inkişaf göstəriciləri və indeksləri. Davamlı inkişaf göstəriciləri. Davamlı inkişaf indeksləri. Texniki dəyişikliklər və davamlılıq səviyyəsi. Davamlı inkişaf strategiyası və siyasəti.	2
6	04.04 2024	Təbii sərvətlərdən istifadənin ekoloji problemləri	Ekoloji problemlərin yaranması və səbəbləri. Ekoloji problemlərin yaranması. Ekoloji problemlərin yaranma səbəbləri. Qloballaşma və ekoloji problemlər. Qlobal ekoloji problemlərin miqyası. Qlobal ekoloji problemlərin növləri. Ozon qatının tükənməsi. Qlobal istiləşmə və qlobal iqlim dəyişikliyi. Təbii bitki örtüyünün və tropik meşələrin məhv edilməsi və digər problemlər.	2
7	11.04. 2024	Təbii sərvətlərin idarə edilməsində səmərəlilik və bazar	Ekoloji resurslar və səmərəlilik problemi. Ümumi tarazlığa yanaşma və effektivlik. İstehlakda səmərəlilik. İstehsalda səmərəlilik. İstehsal və istehlakın ümumi balansı. Tamamilə rəqabətli bir bazarda Pareto tarazlığı və optimallığı. Rəqabətli bazarın tam balansı. Rəqabət bazarının tam balansı və Pareto optimallığı.	2
8	18.04. 2024	Ekoloji problemlərin həllində hüquqi və bazar mexanizmlərinin rolu	Ekoloji problemlərin hüquqi normalarla həllinin alternativləri. Ekoloji məsuliyyət Qanunu ilə qərar, optimal çirklənmə səviyyəsinin təyini və ekoloji məsuliyyət Qanununun effektivliyi. Mülkiyyət hüquqları ilə problemin həlli: Kouz yanaşması, optimal çirklənmə səviyyəsinin təyini və mülkiyyət hüquqlarının effektivliyi. Ekoloji problemləri ekoloji standartlar vasitəsilə həlli, optimal çirklənmə səviyyəsinin təyini və ekoloji standartların effektivliyi. Bazar mexanizmləri vasitəsilə ekoloji problemlərin həlli alternativləri. Ekoloji problemlərin ekoloji Vergilər yolu ilə həlli, optimal çirklənmə səviyyəsinin təyini. Ekoloji vergilərin effektivliyi. Ekoloji problemlərin verilə bilən emissiya icazələri ilə həlli, optimal çirklənmə səviyyəsinin təyini və ötürülən emissiya icazələrinin effektivliyi.	2
9	25.04. 2024	Təbii sərvətlərin iqtisadi dəyəri	Təsərrüfat dövryyəsinə cəlb olunan təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsinə metodoloji yanaşmalar. Təbii sərvətlərin qiymətləndirilməsinin metodoloji əsasları. Təbii sərvətlərin iqtisadi dəyəri. Ətraf mühit və	2

			təbii sərvətlərin qiymətləndirilməsi növləri və funksiyaları. Təbii sərvətlərin müxtəlif növlərinin qiymətləndirilməsi üsulları. Təbii kadastrlar. Torpaq, meşə və su kadastrları.	
10	02.05.2024	Təbii sərvətlər və renta gəlirlərinin formalaşması	Renta, növləri və yaranması. Renta gəlirlərinin formalaşması. Təbii resurslar istehlakçılarının gəlirlərinin qiymətləndirilməsi, differensial rentanın ölçülməsi. Differensial xərclər, differensial renta I və differensial renta II. İnhisar renta.	4
11	09.05.2024	Təbii ehtiyatların (resursların) iqtisadi dəyəri	Təbii ehtiyatların iqtisadi dəyəri, ödəniş istəyi və tələbi. Ekoloji mallara tələb və ödəmək istəyi. Vaxta görə ödəmə tələbi. Marjinal xərclər və təklif əyrisi. İstehsalçı və istehlakçı rentası. Təbii ehtiyatların modelləşdirilməsi.	2
12	16.05.2024	Təbii resursların tükənməsinin qarşısının alınmasında təkrar emalın yeri və rolunun qiymətləndirilməsi	Təkrar istifadə edilə bilən resursların effektiv bölgüsü, çıxarma və utilizasiya xərcləri. Təkrar emal: Daha yaxından baxış. Təkrar emal və filizin tükənməsi. Resurs qıtlığını azaldan amillər. Bazar qüsurları və utilizasiya. Xammala görə subsidiyalar və düzəldici dövlət siyasəti. Çıxılma zərəri.	2
13	23.05.2024	Bərpaolunan və bərpa olunmayan təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsi	Mineral-xammal ehtiyatlarının təsnifatı. Mineral ehtiyatların xüsusiyyətləri qiymətləndirmə obyektinə kimi. Mineral ehtiyatların qiymətləndirilməsi mərhələləri. Mineral-xammal ehtiyatların qiymətləndirilməsi metodları. Daşınmaz əmlak və qiymətləndirmə obyektinə kimi torpaq ehtiyatlarının xüsusiyyətləri. Torpaq sahələrinin kadastr qiymətləndirilməsi. Torpaq sahələrinin fərdi qiymətləndirilməsi. Meşə ehtiyatlarının təsnifatı. Qiymətləndirmə obyektinə kimi meşə ehtiyatlarının xüsusiyyətləri. Meşə ehtiyatlarının iqtisadi qiymətləndirilməsinin hesablanması metodları. Su ehtiyatlarının təsnifatı və əhəmiyyəti. Su ehtiyatlarının xüsusiyyətləri. Sudan istifadə növləri. Su təsərrüfatının idarəedilməsi. Su kadastrı. Su ehtiyatlarının iqtisadi qiymətləndirilməsinə metodoloji yanaşmalar. Azərbaycanın su strategiyası	2
14	30.05.2024	Ətraf mühit iqtisadiyyatına ekoloji siyasətə və idarəetməyə makroiqtisadi yanaşma	Ətraf mühit iqtisadiyyatına makroiqtisadi yanaşma. Ekoloji siyasətin və ətraf mühitin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyə və böyüməyə təsiri. Ekoloji siyasətin iqtisadiyyata təsiri. İqtisadiyyatın ətraf mühitə təsiri. Ekologiya və ekoloji siyasət. Ətraf mühitin idarə edilməsi.	
			Cəmi:	30

XIII. Seminar-məşğələlər: hazırlıq və qiymətləndirmə

Seminar-məşğələ dərslərində tələbə öz fikirlərini məntiqi ardıcılıqla ifadə və izah etməyi, habelə arqumentlərlə əsaslandırmağı bacarmalıdır. Buna nail olmaq üçün tələbə:

- 1) Seminar məşğələsinin hər bir mövzusu üzrə müzakirəyə çıxarılan suallarla diqqətlə tanış olmalı;
- 2) Müvafiq mühazirə materiallarını diqqətlə öyrənməli;
- 3) Mövzu üzrə tövsiyə edilən ədəbiyyatı oxumalı və öyrənməli;
- 4) Seminar məşğələsində müzakirəyə çıxarılan hər bir sual üzrə qısa çıxış hazırlamalı;
- 5) Mövzu üzrə verilən tapşırıqları və məsələləri yerinə yetirməklə praktik bacarıqlara yiyələnəlidir.

XIV. Dərsə davamiyyət

Tələbənin dərslərin ən azı 75 faizində iştirak etməlidirlər. Bundan az dərslərdə olan tələbələr imtahana buraxılmırlar.

XV. Tələbələrin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi

Fənn üzrə tələbələrin yekun biliyi 100 ballıq sistem üzrə qiymətləndirilir. Balların maksimum miqdarı -100 baldır:

İstiqamət	Ballar	Faiz
Dərslərdə cari fəallığa görə	20	20 %
Aralıq imtahan	30	30%
Final imtahanı	50	50 %
Cəmi:	100	100 %

Fənn üzrə semestr ərzində (imtahanaqədər və imtahanda) tələbənin topladığı balın yekun miqdarına görə onun yekun biliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

51 baldan aşağı olduqda - “qeyri-kafi”	– F
51-60 bal- “qənaətbəxş”	– E
61-70 bal- “kafi”	– D
71-80 bal- “yaxşı”	– C
81-90 bal- “çoxyaxşı”	– B
91-100 bal- “əla”	– A

Tələbənin topladığı yekun bal 51 baldan aşağı olduqda (yəni onun biliyi “qeyri-kafi” qiymətləndirildikdə) tələbə bu fəndən krediti qazanmır və onun fənn üzrə akademik borcu qalır.